

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Försäljning av återstående aktier i Svensk Banproduktion AB

Föredragande landstingsråd: Chris Heister

Ärendet

Styrelsen för AB Storstockholms Lokaltrafik överlämnar frågan om försäljning av återstående aktier i Svensk Banproduktion AB till landstingsfullmäktige.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att godkänna AB Storstockholms Lokaltrafiks försäljning av återstående aktieinnehav i Svensk Banproduktion AB.

Att ägarinnehav kontinuerligt omprövas utifrån förändrade behov är en nödvändig del av att ta ett ägaransvar. Att upphandla tjänster och konkurrensutsätta delar av egen produktion är att handskas ansvarsfullt med skattemedel och ett sätt att försäkra sig om att den kompetens som finns också används på bästa sätt. Den kompetens som finns i Svensk Banproduktion AB kan bäst utvecklas tillsammans med andra ägare i dagsläget och beslutet gynnar därmed SL och Stockholms läns landsting. Genom beslutet renodlar SL sin roll som upphandlare och beställare av tjänster.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 11 april 2007.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 24 april 2007.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till s- och mp-ledamöternas förslag, dels till v-ledamotens förslag.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

S- och mp-ledamöterna reserverade sig:

”**Socialdemokraterna och miljöpartiet** föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att godkänna AB Storstockholms lokaltrafiks försäljning av återstående aktieinnehav i Svensk Banproduktion AB under förutsättning att AB Storstockholms Lokaltrafik ges rätt till förköp vid eventuell vidareförsäljning.

I dag finns två aktörer vad gäller banproduktion. Det är dels Svensk Banproduktion AB och dels Banverket. Det är i sig en litet utbud och det vore givetvis förödande om en aktör försvann. För såväl SL som andra aktörer är det därför viktigt att Svensk Banproduktion AB bevarar sin inriktning. Möjligheten till förköp i ett läge där Svensk Banproduktion avvecklas eller byter verksamhetsinriktning borde därför garanteras så att dylika risker med en försäljning undanröjs.”

V-ledamoten reserverade sig:

”**Vänsterpartiet** föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att avslå förslaget att AB Storstockholms lokaltrafik ska sälja återstående aktieinnehav i Svensk Banproduktion AB.”

Mp-ledamoten antecknade följande särskilda uttalande:

”Det är osäkert vilka följder en försäljning av SL:s aktier får. Redan nu är det i princip en oligopolsituation på den svenska marknaden, något som inte

LS 0611-1889

är bra för konkurrensen. Under senare tid har det handlat om snabbt stigande entreprenadpriser. Försäljningen innebär att SL inte längre har insyn i Svensk Banproduktion AB

Det är viktigt att SL och landstinget inför kommande anläggningsentreprenader ser till att uppmuntra andra entreprenörer än Banverket och Svensk Banproduktion AB att inkomma med anbud.”

Ärendet och dess beredning

AB Storstockholms Lokaltrafiks styrelse har den 7 november 2006, enligt förvaltningens förslag, beslutat att överlämna frågan om försäljning av återstående aktier i Svensk Banproduktion AB till fullmäktige för vidare behandling.

V-ledamoten lät anteckna följande särskilda uttalande.

”När privatiseringarna visat sig fungera dåligt kan inte lösningen vara mer privatiseringar. Vänsterpartiets grunduppfattning är i stället att det bara är genom att återföra kollektivtrafiken i offentlig regi som vi kan säkra en välfungerande kollektivtrafik där skattepengar används på bästa möjliga sätt och den demokratiska insynen garanteras.

Sedan SL lämnade över ansvaret för drift och underhåll till privata entreprenörer är det ett faktum att punktligheten försämrats rejält. Det är inte möjligt att seriöst diskutera och analysera dessa problem utan att också beröra själva organisationen av drift- och underhållsarbetet.

Att idag påstå att den hittills valda strategin vad gäller infrastrukturunderhållet varit lyckosam är att blunda för viktiga problem inom SL:s organisation.

Vänsterpartiet anser att SL-styrelsens ansvar i första hand är att se till att vi får ett fungerande infrastrukturunderhåll för den egna kollektivtrafiken. Att försöka skapa en fungerande och långsiktig hållbar nationell marknad för infrastrukturunderhåll är däremot inte i första hand SL:s ansvar.”

Ärendet har remitterats till landstingsdirektören.

Landstingsdirektören tjänsteutlåtande den 27 mars 2007 bifogas (bilaga).

Bilaga

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Bakgrund

Vid AB Storstockholms Lokaltrafiks styrelsemöte 2006-11-07 beslutades att under förutsättning av landstingsfullmäktiges godkännande sälja återstående aktieinnehav i Svensk Banproduktion AB. Samtidigt beslutades att överlämna frågan om försäljning till landstingsfullmäktige för vidare behandling. Beslutades också att uppdra åt verkställande direktören att, inom ramen för det ovanstående, teckna avtal avseende försäljningen av Svensk Banproduktion AB, samt att vidta övriga erforderliga åtgärder i anslutning till genomförandet av försäljningen.

Svensk Banproduktion AB bildades år 2000 genom bolagisering av avdelningen Entreprenadproduktion inom SL Infrateknik AB. Detta gjordes som ett led i strategin att skilja mellan beställarrollen och utförarrollen. Ett annat huvudsyfte var att skapa möjlighet till konkurrensutsättning och upphandling av genomförandetjänster för att sänka kostnaderna och förbättra kvaliteten. En förutsättning för beslutet om bolagisering var att Svensk Banproduktion kunde ersätta tappade uppdrag på SL-marknaden med externa uppdrag. Med hänsyn till SL:s uppdrag och de ramar som sätts av kommunallagen för kommunal/landstingsdriven verksamhet, stod det så småningom klart att SL:s möjligheter att som ensam ägare till bolaget fullfölja denna del hade stora begränsningar. SL fick därför år 2001 styrelsens uppdrag att hitta en extern ägare till bolaget.

År 2003 såldes 60 procent av SL:s aktieinnehav i Svensk Banproduktion till det holländska järnvägsteknikföretaget Structon Railinfra. Med den nye ägaren tillfördes resurser i form av teknisk och kommersiell kompetens vilket syftade till att säkra bolagets vidareutveckling och marknadsbreddning. Försäljningsavtalet innehåller ömsesidiga optioner för SL att sälja respektive för Structon Railinfra att köpa resterande del av aktierna.

Förvaltningens synpunkter

En viktig förutsättning för godkännandet av försäljningen av Svensk Banproduktion var att bolaget skulle ges möjlighet att kompensera bortfallet av uppdrag åt SL med externa uppdrag. I takt med att bolagets externa verksamhet har vuxit och att alltfler investeringar genomförs, främst på majoritetsägarens bekostnad, ökar komplikationen av SL:s ägande i bolaget. Både vad gäller ägaransvar för bolagets resultat och nödvändiga investeringar. Detta givet SL:s uppdrag och kommunallagens regler.

LS 0611-1889

Enligt SL och Structon Railinfra har nu marknadsutvecklingen kommit till ett så expansivt skede att nuvarande arrangemang är otillräckliga för utveckling och effektiv drift av verksamheten inom Svensk Banproduktion. En ökad kommersialisering av företaget skulle kunna komma att strida mot kommunallagens regler för landstingsdriven verksamhet. De båda avtalsparterna söker en lösning av problematiken och föreslår utlösande av den avtalade optionen på så sätt att Structon Railinfra förvärvar SL:s resterande ägarandel.

Landstingsstyrelsens förvaltning vill i sammanhanget understryka de krav som kommunallagen ställer. All landstingsdriven verksamhet ska vara inom ramen för den kommunala kompetensen och får inte utgöra otillåtet stöd för kommersiella intressen. Med hänsyn till kommunallagens krav och för att inte riskera bolagets fortsatta verksamhet eller blockera dess affärsmässiga utveckling synes försäljning av SL:s aktieinnehav till Structon Railinfra som en lösning på den uppkomna situationen.

Landstingsstyrelsens förvaltning har inget att invända mot SL:s styrelses beslut att sälja aktieinnehavet i Svensk Banproduktion AB till Structon Railinfra. SL:s aktieandel utgör 40 procent, 400 aktier, med ett bokfört värde 2006-12-31 om 12 mkr. Kapitalandel utgör 23 mkr per samma datum.